

Sylabus			
Nazwa modułu/przedmiotu:	Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne		
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo		
Poziom studiów:	I stopnia		
Forma studiów:	stacjonarne		
Rok studiów:	II, IV	Semestr studiów:	IV, VII
Typ przedmiotu	obowiązkowy		
Rodzaj przedmiotu	podstawowy		
Język wykładowcy:	polski		
Osoby prowadzące przedmiot:	Prof. Dr hab. Zbigniew Puchalski Mgr. piel. Joanna Szwarz-Woźniak		
Osoba odpowiedzialna za przedmiot:	Prof. Dr hab. Zbigniew Puchalski		
Forma kształcenia			Godziny
Wykład			40
Seminarium			
Ćwiczenia			
Zajęcia praktyczne			114 (+6 CSM)
Praktyki zawodowe			
inne			160
Razem		320	
Cele kształcenia:			
<ul style="list-style-type: none">przygotowanie studenta do kompleksowej opieki nad pacjentem leczonym operacyjnie w wybranych jednostkach chorobowych z uwzględnieniem etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia i rokowania,przygotowanie studenta do kompleksowej opieki nad chorym z uwzględnieniem technik operacyjnych,nauczenie studenta właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia stosowanych w chirurgii,nauczenie zasad diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie chirurgicznym,nauczenie metod przygotowania chorego do badań diagnostycznych, do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym oraz do chirurgii jednego dnia z uwzględnieniem czynników zwiększających ryzyko okołoperacyjne,nauczenie pielęgnowania chorego w okresie okołoperacyjnym z uwzględnieniem rodzaju znieczulenia,przedstawienie zasad postępowania aseptycznego i antyseptycznego w zwalczaniu zakażeń w chirurgii.nauczenie zasad odżywiania chorych chirurgicznych, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołoperacyjnej dla poprawy wyników leczenia,przedstawienie wybranych zagadnień z chirurgii operacyjnej układu pokarmowego, oddechowego, naczyniowego i dokrewnego,zaznajomienie z zasadami leczenia i pielęgnacji chorych z urazami narządu ruchu (mechanicznymi i termicznymi),przygotowanie do sprawowania opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową.			
Wymagania wstępne:			
Wiedza zdobyta w toku kształcenia na semestrze I i II.			
Macierz efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się.			
	Symbol efektu uczenia się	Student, który zaliczy moduł (przedmiot) zna i rozumie/potrafi/jest gotów do:	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
Wiedza	W01	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki	D.W2.

		pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach;	
	W02	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie chirurgicznym;	D.W3.
	W03	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;	D.W4.
	W04	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W5.
	W05	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6.
	W06	standardy i procedury pielęgniarские stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W7.
	W07	zasady organizacji opieki specjalistycznej – chirurgicznej oraz na bloku operacyjnym;	D.W10.
	W08	zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołoperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS);	D.W22.
	W09	czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne;	D.W23.
	W10	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;	D.W24.
	W11	zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;	D.W25.
Umiejętności	U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarскую, ustalać cele i plan opieki pielęgniarской, wdrażać interwencje pielęgniarские oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarской;	D.U1.
	U02	przewodzą profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	D.U3.
	U03	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	D.U6.
	U04	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	D.U7.

	U05	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	D.U8.
	U06	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;	D.U9.
	U07	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;	D.U12.
	U08	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	D.U15.
	U09	przewodzą u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	D.U17.
	U10	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgniacyjnego;	D.U18.
	U11	przewodzą rozmowę terapeutyczną;	D.U20.
	U12	przewodzą rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	D.U21.
	U13	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	D.U22.
	U14	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;	D.U23.
	U15	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	D.U24.
	U16	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	D.U26.
Kompetencje społeczne	K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	D.K1.
	K02	przestrzegania praw pacjenta;	D.K2.
	K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	D.K3.
	K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	D.K4.
	K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	D.K5.
	K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	D.K6.

	K07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	D.K7.
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)			
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawdzianu, itp.)		Obciążenie studenta (h)	
Udział w wykładach		40	
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów			
Udział w ćwiczeniach			
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń			
Samokształcenie		30	
Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia i udział w egzaminie/zaliczeniu			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot		12	
Obciążenie studenta związane z zajęciami praktycznymi i praktykami zawodowymi		114 (+6 CSM)+160	
Treści programowe:			
Lp.	Treści programowe		Symbol efektów uczenia się
1	Przygotowanie pacjenta do operacji – rola pielęgniarki, operacyjnej. Przygotowanie pola operacyjnego. Zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym.		W01, W02, W03, W04, W05, W06, W07, W08, W09, W10, U01, U07, U08, U11, U13, U14, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
2	Metody nieoperacyjnego i operacyjnego leczenia przewlekłych ran, w tym wyjaśnia rolę hiperbarii tlenowej oraz terapii podciśnieniowej w tym procesie.		W01, W06, W11, U2, U3, U4, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
3	Strefy histopatologiczne urazu termicznego, kwalifikację ran oparzeniowych, składowe leczenie ciężkiego oparzenia oraz zasady profilaktyki, rozpoznawania i leczenia zakażonej rany oparzeniowej.		W01, W06, W11, U01, U02, U03, U04, U14, U15, U16, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07

4	Podstawowe zabiegi z zakresu chirurgii: choroby otrzewnej (rozlane zapalenie otrzewnej, ograniczone zapalenie otrzewnej, zrosty wewnątrzotrzewnowe), żołądka i dwunastnicy (choroba wrzodowa, rak żołądka), choroby wątroby i dróg żółciowych (rak wątroby, torbiel, ropień wątroby, kamica żółciowa, ostre zapalenie pęcherzyka żółciowego, wodniak, ropniak pęcherzyka żółciowego, przewlekłe zapalenie pęcherzyka żółciowego, rak pęcherzyka żółciowego), choroby trzustki (ostre zapalenie trzustki, przewlekłe zapalenie trzustki, rak trzustki), choroby jelita cienkiego (uchyłek Meckela, nowotwory jelita cienkiego, niedrożność jelit mechaniczna i czynnościowa), choroby jelita grubego (polipy, rak jelita grubego, wrzodziejące zapalenie jelita grubego, choroba Leśniowskiego – Crohna, martwica jelita, ostre zapalenie wyrostka robaczkowego, jelito olbrzymie), choroby odbytu (żylaki odbytu, szczelina odbytu, ropień okołoodbytniczy, przetoka odbytu, wypadanie odbytu), krwotok z przewodu pokarmowego, przepukliny (pachwinowa, udowa, pępkowa, przepuklina linii białej, przepuklina w bliźnie pooperacyjnej), choroby tarczycy (wole, nadczynność tarczycy, rak tarczycy), chirurgiczne leczenie otyłości, choroby przytarczyc, choroby nadnerczy, amputacja kończyn, żylaki kończyn dolnych (badania diagnostyczne, wskazania do zabiegu, techniki operacyjne, powikłania, specyfika pracy pielęgniarskiej)..	W01, W02, W03, W04, W05, W06, W07, W09, W10, U02, U02, U03, U04, U05, U08, U09, U10, U11, U12, U13, U14, U15, U16, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
5	Podstawowe zabiegi w ortopedii i traumatologii: urazy narządu ruchu: złamanie kości długich, złamanie szyjki kości udowej (badania diagnostyczne, wskazania do zabiegu, techniki operacyjne, powikłania, specyfika pracy pielęgniarskiej); zmiany zwyrodnieniowe stawów (badania diagnostyczne, wskazania do zabiegu, techniki operacyjne, powikłania, specyfika pracy pielęgniarskiej).	W01, W02, W03, W04, W05, W06, W07, W09, W10, U02, U02, U03, U04, U05, U08, U10, U11, U12, U13, U14, U15, U16, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
6	Podstawowe zabiegi z zakresu urologii: kamica dróg moczowych, choroby gruczołu krokowego, nowotwory układu moczowo - płciowego, urazy narządów układu moczowego, wrodzone wady układu moczowego (badania diagnostyczne, wskazania do zabiegu, techniki operacyjne, powikłania, specyfika pracy pielęgniarskiej).	W01, W02, W03, W04, W05, W06, W07, W09, W10, U02, U02, U03, U04, U05, U08, U10, U11, U12, U13, U14, U15, U16, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
7	Zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową	W01, W02, W09, W11, U01, U02, U03, U04, U11, U13, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
8	Podstawowe zabiegi z zakresu neurochirurgii: nowotwory wewnątrzczaszkowe, metody leczenia guzów wewnątrzczaszkowych, urazy głowy i mózgu, choroby i urazy kręgosłupa, leczenie schorzeń zwyrodnieniowych kręgosłupa i patologii tarczy międzykręgowej (badania diagnostyczne, wskazania do zabiegu, techniki operacyjne, powikłania, specyfika pracy pielęgniarskiej).	W01, W02, W03, W04, W05, W06, W07, W09, W10, U02, U02, U03, U04, U05, U08, U10, U11, U12, U13, U14, U15, U16, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
9	Podstawowe zabiegi z zakresu kardiochirurgii: chirurgiczne leczenie choroby wieńcowej, wskazania do rewaskularyzacji chirurgicznej serca w przebiegłej stabilnej dławicy wieńcowej, leczenie operacyjne w ostrych zespołach wieńcowych, transplantacja serca, wady wrodzone wymagające leczenia chirurgicznego, leczenie nabytych wad serca, współczesne urządzenia do krążenia pozaustrojowego (badania diagnostyczne, wskazania do zabiegu, techniki operacyjne, powikłania, specyfika pracy pielęgniarskiej).	W01, W02, W03, W04, W05, W06, W07, W09, W10, U02, U02, U03, U04, U05, U08, U10, U11, U12, U13, U14, U15, U16, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07

10	Podstawowe zabiegi z zakresu torakochirurgii: chirurgiczne leczenie rak płuca, odma samoistna, odma pourazowa i krwiak opłucnej, nakłucie klatki piersiowej, stałe ssanie z jamy opłucnej, drenaż (badania diagnostyczne, wskazania do zabiegu, techniki operacyjne, powikłania, specyfika pracy pielęgniarskiej).	W01, W02, W03, W04, W05, W06, W07, W09, W10, U02, U02, U03, U04, U05, U08, U10, U11, U12, U13, U14, U15, U16, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
11	Podstawy transplantologii: akty prawne przeszczepiania narządów unaczynionych, techniki przeszczepiania narządów, przeszczepianie nerek, wątroby, serca, płuc, trzustki, jelit.	W01, W02, W03, W04, W05, W06, W07, W09, W10, U01, U02, U03, U04, U05, U11, U12, U13, U15, U16, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
Lp	Tematyka zajęć- zajęcia praktyczne/praktyki zawodowe	Symbol efektów uczenia się
1.	Przygotowanie chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym, ocena stanu pacjenta w kierunku powikłań po specjalistycznych badaniach.	U01, U14, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
2.	Gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalanie celów i planu opieki pielęgniarskiej, wdrażanie interwencji pielęgniarskich oraz dokonywanie ewaluacji opieki pielęgniarskiej.	U01, U02, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
3.	Dobieranie technik i sposobów pielęgnowania rany, w tym zakładanie opatrunków. Dobieranie metod i środków pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji.	U01, U03, U04, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
4.	Doraźne unieruchamianie złamań kości, zwichnięć, skręceń. Doraźne tamowanie krwotoków i krwawień.	U01, U03, U04, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
5.	Monitorowanie bólu w okresie pooperacyjnym, reakcji pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosowanie farmakologicznego i niefarmakologicznego postępowania przeciwbólowego.	U01, U11, U15, U16, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
6.	Profilaktyka powikłań wczesnych i późnych po zabiegach operacyjnych.	U01, U02, U04, U04, U05, U11, U15, U16, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
7.	Doraźne podawanie pacjentowi tlenu i monitorowanie jego stan podczas tlenoterapii.	U01, U06, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
8.	Podawanie leków różną drogą, zasady premedykacji.	U01, U04, U15, U16, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
9.	Prowadzenie u osób dorosłych i dzieci żywienia dojelitowego (przez zgłębnik i przetokę odżywcza) oraz żywienia pozajelitowego.	U01, U09, U11, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
10.	Pielęgnowanie pacjenta z przetoką jelitową i moczową.	U01, U03, U04, U11, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
11.	Pobieranie materiału do badań diagnostycznych przed i po zabiegach operacyjnych.	U07, U08, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
12.	Monitorowanie parametrów życiowych i stanu ogólnego pacjenta przed i po zabiegu operacyjnym.	K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
13.	Współpraca zespołu chirurgicznego i anestezjologicznego w opiece nad chorym operowanym.	U08, U11, U13, U14, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07
14.	Edukacja pacjenta, przygotowanie do samoopieki i samopielęgnacji po leczeniu chirurgicznym. Prowadzenie rozmowy terapeutycznej.	U01, U11, U12, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07

<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Walewska E.: Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. PZWL Warszawa 2012 2. Krasnodębski W., Wójcik Z.: Teoretyczne i praktyczne podstawy chirurgii jamy brzusznej oraz chirurgii urazowej tkanek miękkich. WUM w Warszawie Skrypt dla studentów Pielęgniarstwa 2012 3. Walewska E., Ścisło L.: Procedury pielęgniarstwa w chirurgii. Podręcznik dla studentów. PZWL Warszawa 2013 								
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fibak J.: Repetytorium. Chirurgia. PZWL Warszawa 2010 2. Noszczyk W., (red) Chirurgia. Repetytorium. PZWL Warszawa 2009 3. Dyk D., (red): Badania fizykalne w pielęgniarstwie. PZWL Warszawa 2014 								
<p>Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych (np. laptop, rzutnik multimedialny, inne...)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Laptop 2. Rzutnik multimedialny 								
<p>METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, inne):</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład, • wykład konwersatoryjny, • klasyczna metoda problemowa, • dyskusja dydaktyczna, • analiza indywidualnego przypadku, • metoda symulacji medycznej, • burza mózgów. <p>PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?):</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami, • przygotowanie prac zaliczeniowych, • przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu. 								

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach	Praca pisemna	Praca samokształceniowa	Pokaz/ obserwacja
W01-W11		x	x		x	x		
U01-U16		x	x		x	x		
K01-K07		x	x		x	x		

Kryteria oceny						
Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0% - 59,99%	60 % - 74,99%	75% - 79,99%	80 – 88,99%	89% - 94,99%	95% - 100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował	Dość dobrze opanował	Dobrze opanował	W znacznym stopniu opanował	Bardzo dobrze opanował

		wymienione umiejętności	wymienione umiejętności	wymienione umiejętności	wymienione umiejętności	wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje